

her, for Resten uden Foranledning fra min Side, af det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt, og jeg vil gerne gøre nogle Bemærkninger om dette ikke uinteressante Spørgsmaal.

Den højtærede Statsminister affærdigede det ganske kort ved at sige: den Ordning stammer fra Tjenestemandsloven af 1919, og naar denne Lov kommer til Revision, kan jo ogsaa dette Spørgsmaal tages op. Men der er en interessant Forhistorie, som jeg i korte Træk skal gøre Rede for. I 1850, lige efter at vi havde faaet den nye Grundlov, vedtog Folketinget med 57 Stemmer mod 5, at de almindelige Pensionsregler skulde anvendes paa Ministrene, og forkastede udtrykkelig Princippet om særlig kongelig Resolution. I 1858 lykkedes det Andræ under Fællesforfatningen at faa Fællesforfatningens Rigsraad, altsaa en helt anden Institution end Folketinget, til at vedtage dette af Folketinget forkastede Princip, idet Lønninger og Pensioner til Embedsmænd hørte til Fællesanliggenderne. Saa ordnedes det af Fællesforfatningens Rigsraad ganske i Modstrid med, hvad Folketinget ønskede, og man knæsatte det gamle Princip, at Kongen ved kongelig Resolution kunde tildele Ministre Pension efter Skøn, selvfølgelig ogsaa kunde give større Pension end efter Pensionsloven, dog at dennes Maksimum ikke maatte overskrides. Begrundelsen var udelukkende Henvisning til gammel Praksis under Enevælden. Og nu er det morsomt at se, at da vi kommer til 1919, Tjenestemandslovens § 72, findes der ikke i Motiverne nogen anden Begrundelse for de nye Regler, der ikke blot stadfæster den privilegerede Stilling for Ministre, men ogsaa yderligere forbedrer den, end at dette stemmer i Hovedsagen med den gamle Praksis, som altsaa føres tilbage til Enevælden. Det er den tynde Begrundelse, det hele hviler paa. Og i Rigsdagen — ikke et Ord om dette Spørgsmaal, som dog havde givet Anledning til principielle Debatter lige fra vor første Forfatningstid af.

Ser vi paa Udlandet, er Forholdet det, at i Almindelighed har Ministrene enten slet ingen Pension eller kun under meget strenge Betingelser. Dette gælder i en Række parlamentariske Lande, f. Eks. England, Frankrig, Tyskland, Norge, Sverige, Czekoslovakiet o. s. v. Danmark indtager her en fuldkommen Særstilling. Kritikken mod en Ordning som den, vi har herhjemme, stammer slet ikke fra en udemokratisk Tendens. Det er tværtimod i de nyere parlamentariske Forfatninger, man har disse

Pensionsregler, som er strengere mod Ministrene, og Grunden er selvfølgelig, at de hyppige Ministerskifter efterhaanden vil beyrde Statskassen ganske overordentligt, hvis en Mand, der har siddet nogle Maaneder som Minister, skal være livsforsikret for Livstid, og saadan er Praksis i Virkeligheden blevet herhjemme. Medens det oprindelig var Meningen, at Hovedregelen skulde være en almindelig Pension, og kun under ganske særlige Omstændigheder skulde der gives forhøjet eller højeste Pension, ser vi, at det er blevet lige omvendt. Et Par Ministerier, der sad ganske kort, Ministeriet Liebe og Ministeriet Friis, gav ganske vist Afkald paa Pension, men endnu i dette Aarhundrede har vi set en lang Række Eksempler paa, at Folk er gaaet af, efter at have siddet ganske kort Tid som Ministre, ikke blot med almindelig, men ogsaa med forhøjet eller højeste Pension, og dette er i Virkeligheden, finder jeg, angribeligt.

Jeg vil ikke paa nogen Maade angribe Personerne, jeg erkender aabent, at mange af dem, der oppebærer endogsaa højeste Pension — nu ca. 12 000 Kr., Tillægene iberegnet —, med fuld baade juridisk og moralsk Føje har denne Pension, fordi de har ofret et langt Liv i Statens Tjeneste og maaske har siddet en længere Aarrække som Ministre. Det er heller ikke i og for sig Størrelsen, jeg vil kritisere, men hele Systemet. Vi maa ind paa at faa faste Regler paa dette Omraade, navnlig ind paa at faa afskaffet for Ministrenes Vedkommende denne Adgang til Selvpensionering. Jeg gad vide, hvad Resultatet vilde blive, hvis vi demokratisk førte Princippet ud i Livet og sagde til de øvrige Tjenestemænd: I har Lov til indenfor visse Regler at bestemme jeres egen Pension! Og saaledes gaar det faktisk til. Inden en Minister gaar af, sender han en Indstilling til Kongen, hvori han indstiller sig selv til den Pension, han finder passende. Dette gaar ganske ekspeditions-mæssigt. Det er et billigt Forlangende, at hvis en Minister, hvad jeg erkender der kan være Anledning til, skal have mere, end han vilde faa efter Pensionsreglerne, maa det være paa hans Efterfølgers eller en anden Ministers Ansvar. Dette, at man indstiller sig selv til den og den Pension, uden Kritik fra nogen Side, er ikke rigtigt, og det giver et underligt Billede af Demokratiet i Praksis, naar man sammenligner de elendige Kaar, de gamle Pensionister, som jeg pegede paa før, har efter et langt Liv i Statens Tjeneste, med den Flothed, man i enkelte Tilfælde udviser ved, uden